

I - B.A.M.S. (2012 Course) : SUMMER - 2019
SUBJECT : SANSKRIT

Day : Saturday

Date : 22-06-2019 S-2019-4093

Time : —

Max. Marks : 10

N.B.

- 1) All questions are **compulsory**.
- 2) You have to make √ such kind of mark in the box of appropriate answer.
- 3) This question paper itself is an answer script, you have to return to the supervisor after **10 minutes**.
- 4) There is no negative marking
- 5) Do not use pencils.

Seat No. : _____

Total Marks obtained : _____

Jr. Supervisor's Signature : _____

Examiner's Signature : _____

MCQ's

Q.1 गुणवर्णा :-----

- a) अ, इ, उ
- b) आ, ऐ, औ
- c) अ, ए, ओ
- d) अ, ऐ, औ

Q.2 हशि च । सूत्रस्य उदाहरणम्, -----।

- a) वागीशः
- b) शिवो वन्द्यः
- c) शिवोऽर्च्यः
- d) जगदीशः

Q.3 संयोगः कस्मिन् शब्दे ?

- a) रामः
- b) हरिः
- c) कृष्णः
- d) माधवः

Q.4 मयि - कस्य शब्दस्य रूपम् ?

- a) अस्मद्
- b) किम्
- c) युष्मद्
- d) इदम्

Q.5 यः ----- चित्तस्य मलम् अपाकरोत् तं पतंजलिरानतोऽस्मि ।

- a) योगेन
- b) पदेन
- c) वैद्यकेन
- d) अध्यात्मेन

Q.6 कस्य न पापम् ? जपतः, कः पूर्णो यः ---- स्यात् ।

- a) गुणवान्
- b) कामवान्
- c) प्रजावान्
- d) संततिवान्

Q.7 मैत्रीपरः पुनर्वसुः कति शिष्येभ्यः पुण्यमायुर्वेदं दत्तवान् ?

- a) पंचेभ्यः
- b) षड्भ्यः
- c) चतुर्भ्यः
- d) अष्टेभ्यः

Q.8 ज्वरतिसारादयः कायचिकित्साविषया रोगाः ----- दोषात् भवन्ति ।

- a) अग्नि
- b) आहार
- c) सर्वाणि
- d) वात

Q.9 यत्किंचिदाबाधकरं शरीरे तत् सर्वमेव प्रवदन्ति ----- ।

- a) शल्यम्
- b) शल्यं
- c) स्नेहम्
- d) दुःखम्

Q.10 तत्र वादो नाम स यत् परेण सह ----- विगृह्यं कथयति ।

- a) शास्त्रपूर्वकं
- b) अशास्त्रपूर्वकं
- c) शास्त्रविरोधकं
- d) न जाने

I - B.A.M.S. (2012 Course) : SUMMER - 2019

SUBJECT : SANSKRIT

Day : Saturday
Date : 22/06/2019

S-2019-4093

Time : 02.00 PM TO 05.00 PM
Max. Marks : 70

N.B.

- 1) All questions are **compulsory**.
- 2) Figures to the **right** indicate **full** marks.
- 3) Answer to both the sections should be written in **separate** answer book.

SECTION – I

- Q.1 Write in detail सविस्तर लिखिए ।
- a) बहुव्रीहिसमासः । (08)
 - b) तुल्यास्यप्रयत्नं सवर्णम् । (07)
- Q.2 Translate into Hindi / English / Marathi भाषांतर किजिए। (10)
- a) निरपराधानां प्राणिनां हिंसनं न कर्तव्यम् , इत्यर्हिसायाः भावः । अस्माकं धर्मेऽर्हिसायाः स्थानं बहुमहत्त्वपूर्णमस्ति । अर्हिसाधर्मस्यैव पालनेन भगवतो बुद्धस्य गणना दशावतारेषु क्रियते । भगवान् महावीरोऽपि अर्हिसाधर्मस्यैव पालनेन सर्वेषां पूजास्थानमासीत् । भगवान् मनुरपि दशलाक्षणिकधर्मगणनायाम् अर्हिसायाः प्राथम्यमुद्घोषयत् ।
 - b) मानवजन्मैवास्ति सर्वोत्तमः अवसरः यत्र समग्रमपि कल्याणमभ्युदयो निःश्रेयसं वा साध्यितुं शक्यते । मनुष्यः कर्मणि स्वतन्त्रः, शुभमशुभं वा यथेच्छं कर्तुं पारयति । तत्रायं धर्माचरणेन अभ्युदयं निःश्रेयसं वा अधिगन्तुं क्षमते , अन्यथा च नीचावनीचतरं जडभावमपि प्रयाति । सर्वशास्त्रेषु च मूलभूतो वेदः, स एव विस्तरेण मानवकर्तव्यमाचरणीयं वा सर्वतोभावेन शिक्षयति ।
- Q.3 Translate the following and explain the underlined. भाषांतर किजिए (10)
तथा अधोरेखित शब्दोंका स्पष्टीकरण किजिए ।
- a) तत्र खल्विमान्यष्टावाहारविधिविशेषायतनानि भवन्ति: तद्यथा प्रकृतिकरणसंयोगराशिदेशकालोपयोगसंस्थोपयोक्त्रष्टमानि ॥ आहारस्य विधिः प्रकारो विधानं वा इत्याहारविधिः । तस्य विशेषो हितत्वमहितत्वं च । तस्यायतनानि हेतवः । आहारप्रकारस्य हितत्वमहितत्वं च प्रकृत्यादिहेतुकमित्यर्थः । उपयोक्ता अष्टमो येषां तान्युपयोक्त्रष्टमानि ॥
 - b) शरीरेन्द्रियसत्त्वात्मसंयोगो धारि जीवितम् । नित्यगश्चानुबन्धश्च पर्यायैरायुरूच्यते ॥ हिताहितं सुखं दुःखमायुस्तस्य हिताहितम् । मानं च तच्च यत्रोक्तमायुर्वेदः स उच्यते ॥

SECTION - B

- Q.4 a)** Solve or dissolve Sandhi or Samas with proper sutra. (**any four**) (08)
उचित सूत्र के साथ संधी तथा समास का विग्रह किजिए अथवा जोड़ीए ।
(कोईभी चार)
- 1) चेति ।
 - 2) सदा + एव ।
 - 3) शिवच्छाया ।
 - 4) राजपुरुषः ।
 - 5) अकुपितं च कुपितं च ।
- b)** Write in brief. संक्षेपमे लिखिए । (07)
- 1) तपरस्तत्कालस्य ।
 - 2) संप्रदानं तथा अपादानम् ।
- Q.5 a)** Write short essay on – लघुनिबंध लिखिए । (07)
प्राणायामविज्ञानीय अध्याय ।
- b)** Write short note on – टिप्पणी लिखिए । (03)
सद्यःप्राणकराणि षट् ।
- Q.6 a)** Write a story on कथा लिखिए । (05)
सिंहकारक ब्राह्मणपुत्र कथा ।
- b)** Translate the following and explain the underlined भाषांतर किजिए तथा (05)
अधोरेखित शब्दोंका स्पष्टीकरण किजिए ।
- 1) शमनं कोपनं स्वस्थहितं द्रव्यमिति त्रिधा ।
 - 2) वृद्धिः समानैः सर्वेषां विपरीतैः विपर्ययः । ।

* * * * *